

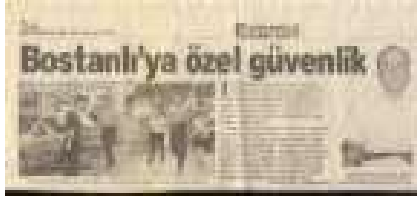
Özel Güvenlik Hizmetleri

Birgül TOSYALI SARIKAYA

Suç istatistiklerinin de gösterdiği üzere günümüzde güvenlik önemli bir ihtiyaç haline gelmiştir.

Kamu tarafından karşılanan güvenlik hizmetlerinin özel sektör tarafından da desteklenmesi ve bu çerçevede bütünleşmiş bir sistemin oluşturulması ihtiyacı özellikle ticari hayatta sıklıkla dile getirilir olmuştur.

Özellikle 1990'lı yıllarda önemli ölçüde gelişme sağlayan hizmetler sektörü bu ihtiyacın giderilmesine yönelik olarak iyi bir yapılanma göstermiştir.

Büyük mağazalar, bankalar, iş merkezleri, fabrikalar gibi işyerlerinin sürüklediği bu hizmet, giderek çarşıların güvenlik ihtiyacının karşılanması boyutuna varmıştır.

Bu gelişim içinde ortaya çıkan ihtiyaç ve ülkemizin Avrupa Birliği ile bütünleşme çabaları özel güvenlik hizmetlerinin yeniden yapılandırılması gerekliliğini gündeme getirmiştir.

Bu çerçevede ilk olarak Özel Güvenlik Hizmetleri Meslek Standardı oluşturulmuş, daha sonra da, uzun bir hazırlık döneminden sonra, 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetleri Yasası 10.06.2004 tarihinde TBMM'de kabul edilmiş ve Cumhurbaşkanınca onaylanarak 26 Haziran 2004 tarih ve 25504 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Anılan yasanın uygulama yönetmeliği ise 07.10.2004 tarih, 25606 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

50 maddeden oluşan Yönetmelikte ana başlıklarla;

- Özel Güvenlik Görevlisi, Yöneticisi, Özel Güvenlik Birimi, Şirketi, Eğitim Kurumu, Alarm Merkezi ve diğer ilgili tanımlar,
- Özel Güvenlik Komisyonu ve Görevleri,
- Özel Güvenlik İzinleri,
- Faaliyet İzni ve Sona Erdirilmesi,
- Koruma ve Güvenlik Planları,
- Mülkü İdare Amirlerinin Yetkisi,
- Kanunda verilen yetkileri daha açıklayıcı mahiyette;
  - Önleyici Arama Yapılması,
  - Tabii Afet Hallerinde Yardım Yükümlülüğü,
  - Suça El Koyma Yetkileri,

- Özel Güvenlik Görevlisi Çalışma İzni ve Başvuru Belgeleri,
- Sağlık Şartları,
- Çalışma İzninin Yenilenmesi,
- Kimlik Belgesi,
- Üniforma ve Teçhizat,
- Ateşli Silah Bulundurma, Taşıma, Silahların Temini, Kaydı, Taşıma ve Bulundurma Belgeleri, Fişek Temini ve Nakli, Silah ve Fişeklerin Devri,
- Özel Güvenlik Eğitimi ve İzni, Müracaatların Değerlendirilmesi, Eğitim Programı, Yenileme Eğitimi, Sınav, Yazılı ve Uygulamalı Sınav, Sınav Sonuçlarının Değerlendirilmesi, Özel Güvenlik Sertifikası, Eğitimde Kullanılacak Ders Malzemesi,
- Denetim, Denetimin Kapsamı, Denetim Sonucunun İzlenmesi
- İdari Para Cezalarının Uygulanması,
- 2495 Sayılı Kanuna Göre Kurumlara ve Özel Güvenlik Görevlilerine Verilen İzinler

hususlarına yer verilmiştir.

Anılan Yasa ve Yönetmeliğin önemli hükümlerine ilişkin kısa açıklamalardan önce belirtmek gerekir ki Yasa ve Yönetmelik genel olarak esnek, özel güvenlik hizmetlerini destekler ve imkan sağlar mahiyettedir.

Kamu ile işbirliği ve görev dağılımı sağlanmış ve bu çerçevede özel güvenlik hizmetlerinin sağlanmasında kamuya düzenleme ve denetim görevi verilmiştir.

Özel Güvenlik Şirketleri Açısından Durum

Yasaya göre özel güvenlik şirketleri, üçüncü kişilere koruma ve güvenlik hizmeti verebilmek için Bakanlıktan faaliyet izni alır. Faaliyet izni verilebilmesi için şirket hisselerinin nama yazılı olması ve şirketin faaliyet alanının münhasıran koruma ve güvenlik hizmeti olması gerekir.

Bilgi ve belgelerin incelenmesinden sonra Kanunda öngörülen şartları taşıdığı anlaşılan şirketlerin kurucu ve yöneticileri hakkında güvenlik soruşturması yaptırılır.

Soruşturma sonucu, faaliyet izni almaya hak kazanan şirketlerin ruhsat harcını yatırmalarından sonra "Özel Güvenlik Şirketi Faaliyet İzin Belgesi" düzenlenir.

Alarm merkezi veya özel eğitim kurumu açmak isteyen özel güvenlik şirketleri, bunların her biri için ayrıca izin almak zorundadır.

Özel güvenlik şirketlerinin kişi ve kuruluşlara sağlayacakları koruma ve güvenlik hizmetleri için yazılı sözleşme düzenlenir. Bu sözleşmelerde hizmeti alacak kişi veya kuruluşun adı, adresi, hizmetin kapsamı, personel sayısı, hizmetin süresi ve diğer hususlar belirtilir. Hizmet sözleşmesinin bir sureti koruma ve güvenlik hizmetine başlamadan en az bir hafta önceden ilgili şirket tarafından valiliğe verilir. Ayrıca,

İstihdam edilen özel güvenlik personelinin listesi ve bunların özel güvenlik mali sorumluluk sigortası poliçelerinin birer sureti personel göreve başladığı tarihten itibaren on beş gün içinde ilgili şirket tarafından valiliğe verilir.

Özel Güvenlik Eğitim Kurumları Açısından Durum

Özel güvenlik temel eğitimi ve yenileme eğitimi Bakanlıktan faaliyet izni alan özel eğitim kurumlarında yapılacaktır.

Başvurular eğitim merkezinin bulunduğu ilde, başkanı emniyet müdürü rütbesinde olan ve üç kişiden oluşan bir inceleme komisyonu tarafından, tesisin özel güvenlik eğitimi verilmesine uygun olup olmadığı, eğitim araç ve gereçleriyle, teçhizatın yeterli olup olmadığı, yangına karşı gerekli önlemlerin alınıp alınmadığı, belge ve bilgilerin gerçeği yansıtıp yansıtmadığı araştırılarak değerlendirilecek ve belirtilen yerde eğitim merkezi açılıp açılmayacağına ilişkin bir rapor düzenlenecektir.

Özel güvenlik “eğitim izni” için Bakanlığa yapılacak başvuruya aşağıdaki bilgi ve belgelerden birer suret eklenir.

- Eğitim yapılacak tesisin adresi, tapusu veya kira sözleşmesi,
- Binaya ilişkin yapı kullanma izni veya eğitim kurumu açılmasında fenni sakınca olmadığına ilişkin belediyeden alınan yazı,
- Kurucu ve yöneticilerin adli sicil kayıtları,
- Kurucu, yönetici ve uzman eğitimcilerin nüfus cüzdan sureti ve ikamet belgeleri,
- Yöneticilerin dört yıllık yüksek okul mezunu olduğunu belgeleyen diploma veya dengi belgenin örneği,
- Eğitim kurumunu temsil edecek yöneticiler için yetki belgesi,
- Yöneticilerin özel güvenlik temel eğitim sertifikası (genel kolluk birimlerinde daha önce çalışmış olanlardan buna ilişkin belge).

Özel güvenlik “faaliyet izni” için Bakanlığa yapılacak başvurulara aşağıdaki belgelerden birer suret eklenir:

- Şirketin ana sözleşmesinin yayımlandığı ticaret sicili gazetesinden bir örnek,
- Hisse sahipleri ve yöneticilerin nüfus cüzdan fotokopisi, imza sirküleri ve yerleşim yeri belgesi,
- Şirketi temsil edecek yöneticiler için yetki belgesi,
- Hisse sahipleri ve yöneticilerinin adli sicil kayıtları,
- Yöneticilerin dört yıllık yüksek okul mezunu olduğunu belgeleyen diploma veya diploma yerine geçen belge,
- Yöneticilerin özel güvenlik temel eğitimi sertifikası.

Başvurunun alınmasıyla birlikte açılacak eğitim kurumunun yöneticisi hakkında güvenlik soruşturması da başlatılacak, inceleme ve soruşturma sonucu olumlu olan özel güvenlik eğitim kurumları hakkında, ruhsat harcını yatırmalarından sonra, “Özel Güvenlik Eğitim Kurumu Faaliyet İzin Belgesi” düzenlenecektir.

Özel Güvenlik Hizmeti Alacaklar Açısından Durum

Özel Güvenlik Şirketleri açısından duruma kısaca değindikten sonra konunun diğer yanına, özel güvenlik hizmetlerinden yararlanma durumunda olanların ne yapacağına bakalım.

Kanun kapsamında özel güvenlik; kişiler tarafından özel güvenlik görevlisi istihdam edilerek, kurum veya kuruluş bünyesinde özel güvenlik birimi kurularak veya özel güvenlik şirketlerinden hizmet satın alınmak suretiyle sağlanabilir.

Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından alınacak eğitimin içeriği ve kullanılacak ders notları ile eğitim ortamının taşıması gereken şartlar belirlenmiştir.

Bunları Emniyet Genel Müdürlüğü'nün web sayfasından izlemek mümkündür.

Kişi ve kuruluşlar, özel güvenlik izni için valiliğe yapacakları başvuruda özel güvenlik hizmetinin konusunu, özel güvenlik hizmetinin ne şekilde sağlanacağını, hizmetin azami olarak kaç personel ile yürütüleceğini, ihtiyaç duyulacak silah ve teçhizatın miktar ve niteliğini belirtir.

Yasa hükümlerine göre her ilde bir Özel Güvenlik Komisyonu kurulacaktır.

Bu kurul Vali'nin görevlendireceği bir vali yardımcısı ile il emniyet müdürlüğü, il jandarma komutanlığı, ticaret odası başkanlığı ve sanayi odası başkanlığının temsilcilerinden oluşacaktır.

Ayrıca özel güvenlik izni verilmesi ya da bu uygulamanın kaldırılması için başvuran kişi yada kuruluşun temsilcisi de Komisyonun ilgili toplantısına üye olarak katılacaktır.

Valilik tarafından özel güvenlik talebine ilişkin gerekli inceleme yapıldıktan sonra Komisyon, özel güvenlik izninin verilip verilmemesine, özel güvenliğin sağlanmasına ilişkin yonteme ve özel güvenlik hizmetini yerine getirecek azami personel sayısına, bu amaçla

bulundurulacak veya taşınacak silahların azami sayısına karar verir.

Genel güvenlik kapsamında korunmanın mümkün olduğu ya da özel koruma ve güvenlik uygulamasının kamu hürriyetlerinin korunması açısından sakıncalı görüldüğü hallerde özel güvenlik izni verilmemesine karar verilir ve bu kararın gerekçesi de belirtilir.

Komisyon, koruma ve güvenlik hizmetini yerine getirecek personelin, bulundurulabilecek veya taşınabilecek silah ve teçhizatın azamî miktarını ve niteliğini, gerekli hallerde diğer fizikî ve aletli güvenlik tedbirlerini belirlemeye de yetkilidir.

Komisyonun özel güvenlik izni verilmesi ya da verilmemesi yönündeki kararları valinin onayına sunulur. Özel güvenlik izni verilen kişi ve kuruluşlar için Özel Güvenlik İzin Belgesi düzenlenir.

Özel güvenlik birimlerinde istihdam edilen özel güvenlik personelinin listesi ve özel güvenlik mali sorumluluk sigortası poliçelerinin birer sureti, personelin göreve başladığı tarihten itibaren on beş gün içinde valiliğe verilir.

Kişi, kuruluş ve şirketlerce, istihdam edilen veya herhangi bir sebeple görevinden ayrılan özel güvenlik görevlileri on beş gün içinde valiliğe bildirilir. Özel güvenlik hizmetinin şirketlere gördürülmesi halinde kişi ve kuruluşların ayrıca bildirim yükümlülüğü yoktur.

Toplantı, konser, sahne gösterileri ve benzeri etkinliklerde, para veya değerli eşya nakli veya cenaze töreni gibi geçici veya acil hallerde, özel güvenlik izni vali tarafından verilebilecektir.

İstihdam edilen özel güvenlik görevlilerinin üçüncü kişilere verecekleri zararların tazmini amacıyla özel güvenlik mali sorumluluk sigortası yaptırılması zorunludur. Özel güvenlik mali sorumluluk sigortasına ilişkin esas ve usuller Hazine Müsteşarlığınca belirlenmiştir.

Geçici ve acil hallerde özel güvenlik izni, hizmeti yerine getirecek güvenlik şirketi tarafından alınır. İzin için yapılacak başvuruda koruma ve güvenlik hizmeti verilecek alan, istihdam edilecek özel güvenlik görevlileri ve kullanılacak teçhizat belirtilir. Hizmetin özelliğine ve önemine göre, valilikçe güvenlik planı istenebilir.

Güvenliğin sağlanması için ilgili şirket tarafından öngörülen tedbirlerin yetersiz görülmesi halinde valilik ilave tedbirler alınmasını veya güvenlik planının değiştirilmesini istemeye yetkilidir.

İznin konusu para ve değerli eşya nakli ise ayrıca, taşınacak silahlar ve kullanılacak araçlar başvuru dilekçesinde belirtilecektir.

Bankaların özel güvenlik birimlerince gerçekleştirilecek para nakli için özel güvenlik izni alınması gerekmektedir.

Özel güvenlik birimleri ve özel güvenlik şirketleri, bu Yönetmelik kapsamında güvenlik hizmeti verecekleri tesis ve alanlara ilişkin koruma ve güvenlik planlarının bir örneğini otuz gün içerisinde valiliğe verir. Valilik, koruma ve güvenlik planlarında değişiklik yapılmasını veya plandaki yetersizliklerin otuz gün içerisinde giderilmesini isteyebilir.

Yasa ile ayrıca özel güvenlik görevlisi olarak istihdam edilecek kişilerde de, başta bu konuda yetkilendirilmiş kurumlar tarafından verilen eğitim ve iki aşamalı sınavdan geçmiş olmaları olmak üzere, belli şartlar aranmaktadır.

Yine Yasa'da güvenlik görevlerinin yetkileri ve sorumlulukları da belirlenmiştir.

Burada üyelerimizin bilgilendirilmesi açısından ana hatlarına değindiğimiz Kanun ve Yönetmelik hakkında Emniyet Genel Müdürlüğü'nün www.egm.gov.tr adresinden ayrıntılı bilgi alınması mümkündür.

Daha önce 2495 sayılı Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanun hükümlerine uygun olarak istihdam edilen ve bu Kanunda öngörülen şartları kaybetmemiş olan özel güvenlik görevlilerine 26/6/2009 tarihine kadar çalışma izni verilmiş sayılmıştır.

Özel Güvenlik Komisyonunun görevleri şunlardır:

a) İş veya konumu sebebiyle korunma ihtiyacı duyan kişinin talebi üzerine, özel güvenlik personeli istihdam etmek veya özel güvenlik şirketlerinden hizmet satın almak suretiyle güvenliğin sağlanmasına karar vermek,

b) Kurum ve kuruluşların talebi üzerine, işyerinin, çalışanların ve tesislerin özel güvenlik birimi kurmak veya özel güvenlik şirketlerinden hizmet satın almak suretiyle güvenliğin sağlanmasına karar vermek,

c) Özel güvenlik hizmetini yerine getirecek azami personel sayısını, bulundurulabilecek veya taşınabilecek silah ve teçhizatın miktar ve niteliğini, gerektiğinde kişiler, özel güvenlik birimleri veya özel güvenlik şirketleri tarafından alınacak fiziki ve aletli güvenlik tedbirleri belirlemek,

d) Para ve değerli eşya naklinde veya geçici süreli koruma ve güvenlik hizmetlerinde kullanılmak üzere özel güvenlik şirketlerince ve eğitimde kullanılmak üzere özel eğitim kurumlarında bulundurulabilecek veya taşınabilecek silah sayısını ve niteliğini belirlemek,

e) Koruma ve güvenlik hizmetinin yerine getirileceği alanı belirlemek ve zorunlu hallerde görev alanını genişletmek,

f) Para ve değerli eşya nakli veya cenaze töreni gibi kamuya açık ya da umumi mahallerde sağlanan özel güvenlik hizmetlerinde kamu hürriyetlerinin korunması amacıyla gerektiğinde sınırlandırıcı kararlar almak,

g) Özel güvenlik uygulamasının sona erdirilmesine ilişkin talepleri karara bağlamak,

h) Özel güvenlik faaliyetleriyle ilgili denetim sonucunda, valinin talebi üzerine alınacak tedbirleri kararlaştırmak,

i) Kanun ve Yönetmelikte belirtilen diğer hususlar ile vali tarafından görüşülmesi istenen konuları görüşüp karara bağlamak.

Şu anda 18 firmanın Eğitim Kurumu olarak faaliyet göstermesi uygun bulunmuştur. Bu firmaların yalnız 2'si İzmirlidir. Güvenlik Şirketi olarak faaliyet göstermek üzere başvuran şirketlerin ise toplam sayısı 17 olmakla birlikte bunların yalnız 1'i İzmirlidir.

Üyelerimizin talepleri halinde bu konuya ilişkin daha ayrıntılı ve spesifik konulardaki raporlara daha sonraki sayılarımızda yer verilebilir.